

Αριθμ. Πρωτ. ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 785
Ημερομ. Κατάθεσης: 19/5/2021
Ωρα κατάθεσης: 10:59'

Αθήνα, 19 Μαΐου 2021

ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων

Θέμα: «Ποιες οι ενέργειες της Ελλάδας για την εξαίρεση ισχύος του καθεστώτος της «πατέντας» των εμβολίων κατά της νόσου COVID-19;»

Η πανδημία έχει ήδη κοστίσει τις ζωές σε περισσότερους από τρία εκατομμύρια ανθρώπους παγκοσμίως, ενώ εκατομμύρια ακόμη άνθρωποι μάχονται, για να κρατηθούν στη ζωή. Οι συνέπειες δε της ενδημούσας πανδημικής κρίσης έχουν και οικονομικές προεκτάσεις, επηρεάζοντας την παγκόσμια οικονομία. Εκπρόσωποι του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) υποστηρίζουν ότι οι συνέπειες θα είναι ασύλληπτες, εάν δεν υπάρξουν άμεσα μέριμνες παράλληλου εμβολιασμού των λαών όλων των χωρών. Χαρακτηριστική είναι η δήλωση της επικεφαλής του ΠΟΕ ότι «οι χώρες και οι κυβερνήσεις πρέπει να ξεπεράσουν τον υγειονομικό προστατευτισμό, διότι μόνο έτσι θα ξεπεραστεί η πανδημία».

Το 1995, θεσμοθετήθηκε η Διεθνής Εμπορική Συμφωνία για τα Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας στον Τομέα του Εμπορίου (TRIPs-Agreement on Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights), στο πλαίσιο των συμφωνιών του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ). Στην εν λόγω συμφωνία υπάρχει ρητή πρόβλεψη, ότι σε ειδικές συνθήκες δύναται να γίνεται εξαίρεση ισχύος στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Το 2001, ο ΠΟΕ προχώρησε σε αναθεώρηση της TRIPs με την διακήρυξη της Doha, στην οποία αναφέρεται ότι η πρόσβαση σε προσιτά φαρμακευτικά προϊόντα στις φτωχές αναπτυσσόμενες χώρες και στις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες είναι κεφαλαιώδης. Ειδικότερα προβλέπονται εξαιρέσεις που επιτρέπουν σε όλα τα κράτη-μέλη του ΠΟΕ να ξεπεράσουν αυτόν τον σκόπελο προστασίας των Πνευματικών Δικαιωμάτων, σε ειδικές συνθήκες. Ταυτόχρονα, προβλέπεται οι χώρες του ΠΟΕ που δεν έχουν τη δυνατότητα παρασκευής γενόσημων υποκατάστατων για δαπανηρά κατοχυρωμένα με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας φάρμακα, να επιτυγχάνουν εισαγωγές από χώρες ικανές και πρόθυμες να τις βοηθήσουν, χωρίς παρέμβαση από τους κατόχους της ευρεσιτεχνίας.

Η πρόσφατη πρόταση της αμερικανικής κυβέρνησης, δια της επικεφαλής της ομοσπονδιακής υπηρεσίας των ΗΠΑ για την εμπορική πολιτική, που τάσσεται υπέρ της εξαίρεσης ισχύος της «πατέντας» για τα εμβόλια κατά του Covid-19, αποτελεί ιστορική τομή στο μέχρι σήμερα ισχύον άβατο καθεστώς εμπορικής πολιτικής των πολυεθνικών του φαρμάκου. Η ιστορική αυτή στροφή, προκειμένου να καταστεί εφικτός ο εμβολιασμός όλων των ανθρώπων της γης, αποτελεί μήνυμα προς τις ηγεσίες και των άλλων χωρών να αναλάβουν αντίστοιχες πρωτοβουλίες. Οι ευρωπαϊκές Δημοκρατίες, λόγω του ιστορικού και πολιτιστικού τους παρελθόντος και παρόντος, οφείλουν με δικές τους πρωτοβουλίες, να αναδείξουν μια τέτοια αναγκαιότητα. Το αμφιλεγόμενο επιχείρημα των πολυεθνικών του φαρμάκου περί μη άρσης του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και δη σε περιόδους κρίσεων, δύναται να αντιμετωπιστεί και με πολιτικό και με νομικό τρόπο. Οι δαπάνες στις οποίες κατά καιρούς προβαίνουν τα κράτη ενισχύοντας τις έρευνες των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων και άλλων ινστιτούτων, αξιοποιούνται κυρίως από τις πολυεθνικές του φαρμάκου, οι οποίες έτσι αποκομίζουν σημαντικά οφέλη. Συνεπώς, δεν έχουν αποκλειστικό πνευματικό δικαίωμα σε κάθε νέο φάρμακο που παράγουν, καθόσον οι οικονομικοί πόροι που διατέθηκαν στην έρευνα για την παραγωγή κάθε νέου φαρμάκου δεν είναι μόνο δικές τους δαπάνες, είναι χρήματα κυρίως των φορολογούμενων πολιτών. Δεδομένων των ανισοτήτων μεταξύ των λαών και της απειλής μιας παγκόσμιας υγειονομικής και οικονομικής καταστροφής, πρέπει με κάθε τρόπο να υποστηριχθεί η εξαίρεση ισχύος της «πατέντας» των εμβολίων. Για το μείζον αυτό ζήτημα, ο ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία πρώιμα ανέλαβε πολιτικές πρωτοβουλίες τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Κατόπιν των ως άνω ερωτάται ο αρμόδιος κ. Υπουργός:

Στο πλαίσιο συμμετοχής της Ελλάδας στον ΠΟΕ, σε ποιες ενέργειες έχει προβεί ή προτίθεται να προβεί για την εξαίρεση ισχύος της «πατέντας» των εμβολίων, ποια είναι η θέση της Ελλάδας και ποιες πρωτοβουλίες προτίθεται να αναλάβει ως κυβέρνηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο;

Ο ερωτών Βουλευτής

Κουρουμπλής Παναγιώτης